

MASSOT I MUNTANER, Josep:
De València i Mallorca, Edició a càrrec de Vicent Simbor Roig, València, Universitat de València, Col·lecció Honoris Causa, 2017, 490 p.

Joan Mas i Vives

Universitat de les Illes Balears

Si hom vol conèixer a fons la vida i l'obra de l'erudit mallorquí Josep Massot i Muntaner (Palma, 1941) aquest és un llibre imprescindible. Té l'origen en la seva investidura com a doctor Honoris Causa per la Universitat de València, que va tenir lloc el 15 d'abril de 2016, però va molt més enllà del que es podria esperar d'un volum d'homenatge. De fet recull una gran quantitat de materials, tant escrits pel mateix Josep Massot, com per altres estudiosos que s'han referit amb rigor als aspectes més diversos de la seva personalitat i de la seva aportació als estudis filològics, històrics, culturals o folklòrics. En conjunt, alterna la reedició de treballs ja coneguts, però dispersos, amb d'altres nous o molt reelaborats.

En primer lloc hi ha les peces derivades de la mateixa investidura. En concret hi destaquen la *Laudatio* que hi va pronunciar el doctor Vicent Simbor, centrada en les relacions de Josep Massot amb València, la seva Universitat i l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, però també en els múltiples mèrits que el feren digne de rebre tan alta distinció. La lliçó o *lectio* que Massot hi impartí, titulada "L'Obra del Cançoner Popular i les terres valencianes", s'afegeix als nombrosos treballs que a hores d'ara ja ha elaborat sobre l'Obra del Cançoner, sempre molt documentats i precisos, plens d'aportacions noves i de dades divulgades per primera vegada. Tanmateix, els seus interessos culturals han anat molt més enllà d'aquesta temàtica, com es reflecteix en la bibliografia, molt ben ordenada, que ha elaborat Rafael Roca, també professor a la Universitat de València, i que inclou "prop de 1200 publicacions, entre les quals cal anotar 84 llibres" com diu la "Nota de l'editor". Unes xifres que parlen per elles mateixes.

Un bloc important d'escrits de Josep Massot recollits en aquest volum tracta de temes valencians. Hi són presentades, estudiades i, sovint, homenatjades personalitats amb qui ha tingut una relació molt directa i a qui ha admirat com Eliseu Climent, Germà Colón, Joan

Fuster i Manuel Sanchis Guarnier. També estudis històrics, com el dedicat a les relacions de Teodor Llorente amb Jacint Verdaguer. Per als mallorquins tenen un interès especial els dedicats a Sanchis Guarnier perquè hi té molt present la llarga estada de l'il·lustre valencià a Mallorca i la col·laboració constant que mantingué amb Francesc de Borja Moll, així com el paper que va jugar en el redreçament de la cultura catalana a l'illa durant la postguerra.

De totes maneres, la peça més destacada del llibre el constitueix l'extens treball titulat "Els mallorquins i la llengua autòctona", que ocupa 120 pàgines, i que és una reelaboració, feta expressament per a aquest volum, de la primera part d'un dels seus llibres més emblemàtics, el que porta el mateix títol, publicat per primera vegada el 1971, i reeditat, molt ampliat, el 1985. Mantén l'estructura que tenia aquesta part en les edicions anteriors, però la sotmet a una revisió a fons, d'acord amb les seves recerques posteriors i amb la bibliografia que s'ha generat durant els darrers trenta anys. Per dir-ho amb les seves paraules "no solament hi he pogut completar i corregir un munt de detalls, sinó que m'ha estat possible de refer-hi els capítols referents als segles XIV-XVII, hi he afegit un capítol nou sobre l'Església i la llengua (...), hi he introduït importants informacions sobre els interessats en la llengua catalana als segles XVIII i XIX (...) i hi he ampliat d'una manera considerable les pàgines dedicades a Antoni Maria Alcover, Francesc de B. Moll i als anys de la Segona República, la guerra civil i la postguerra". Per tant, d'un capítol previ n'ha fet pràcticament un llibre nou. Si tenim el compte l'impacte que va produir *Els mallorquins i la llengua autòctona* quan es va editar i reeditar, no tinc cap dubte que aquesta actualització d'ara serà també rebuda amb molta expectació.

Finalment, les cent cinquanta pàgines finals recullen trenta treballs sobre Josep Massot seleccionats per Mireia Ferrando. Són molts, però podrien ser molts més, perquè al llarg dels anys ha merescut l'atenció de personalitats, estudiosos, col·laboradors i amics procedents de sectors molt diversos. La tria em sembla molt encertada, perquè hi podem trobar des d'escrits molt emotius, simpàtics, com els que li dedica el seu germà Biel Massot, a d'altres que pressuposen una anàlisi molt acurada de la seva obra, passant pels que ens n'apropen un retrat ple d'humanitat. Hi ha escrits de mestres prestigiosos com Joan Veny, Germà Colón, Joaquim Molas o Albert Manent, tots molt interessants, al costat dels que aporten els investigadors de la generació posterior, entre els quals destaquen, per exemple, Carme Gregori, Damià Pons, August Bover, Pere Rosselló, Carme Oriol, David Ginard i Margalida Tomàs, per citar-ne només alguns.

En conjunt, com deia al principi es tracta d'un llibre imprescindible de i sobre Josep Massot i Muntaner.